

skabs Vedkommende, da medføre Veirøvelserne den Fordel, at Mandskabet med ulige større Værd holdes under stadigt Tilsyn og Kontrol, end hvor det som under Kantonnementsøvelserne ligger nogenlunde spredt. Hvorvidt paa den anden Side den Omstændighed, at Mandskabet under Veirøvelser i September Maaaned vilde komme til at ligge stærkt sammenhobet paa en Aarstid, hvor Aftenerne allerede ere lange, og hvor det vil have Uanseligghed paa disse at give Tropperne en passende Bestjæftigelse, vilde kunne frembyde Ulemper i disciplinær Henseende, skal man ganske lade staa hen, da ingen Erfaring i saa Henseende foreligger. Som en i disciplinær Henseende heldig Foranstaltning under de iaar afholdte Øvelser skal fremhæves, at man under den første Trediedel af disse lod Tropperne forblive ved deres Garnisoner, hvorved Afdelingerne fik Leilighed til at sammenarbejde sig og til under tilbante Forhold at opfriske det tidligere Værte hos det indkaldte Mandskab, forinden der udrykkes til de egentlige Kantonnementsøvelser. Ministeriet finder iøvrigt særlig Anledning til at fremhæve, at det af Øvelsesdivisionens Chef er udtalt, at Mandskabets Forhold under de iaar afholdte Øvelser har været mønsterværdigt, og at det med en høj Grad af Udholdenhed har baaret de betydelige Anstrængelser, som det paa Grund af Øvelserne har været nødvendigt at paalægge det.

Mandskabets Sundhedstilstand har under de iaar afholdte Øvelser været særdeles tilfredsstillende, Sygeprocenten har været meget lav, intet Dødsfald er indtruffet og heller ingen Legemsbeskadigelse af alvorlig Natur. Det har med Hensyn til Sundhedstilstanden utvivlsomt været af stor Betydning, at der fra Beboernes Side i de Egne af Sjælland og Thy, hvor Øvelserne have været afholdte, saavel hvad Troppernes Indkvartering som hvad deres Forpleining angaar, har været udvist en Smødefømmenhed, som ikke noksom kan paastjønnes. Forøvrigt skal det heller ikke holdes ude af Betragtning, at den ugunstige Indflydelse, som det noget koldere Veirlig i September Maaaned maatte kunne have udøvet paa Mandskabets Sundhed i Sammenligning med Veirliget i Juni og Juli, vistnok rigelig opveies ved den ofte bekræftede Kjendsgjerning, at Befolkningen hertilands ulige bedre udholder Anstrængelser i kjøligt og fugtigt Veir end i stærk Varme. Det bør iøvrigt ikke lades ude af Betragtning ved Spørgsmaalet om Bedømmelsen af den Indflydelse, de afholdte Øvelser have havt paa Troppernes Sundhedstilstand, at Øvelserne iaar have været afholdte i Egne, der ikke tidligere have været benyttede til saadanne Øvelser, og som tilmed have en i det Hele taget ret velstaaende Befolkning. Hvorvidt Indkvarteringsforholdene og Forpleiningsforholdene og den deraf meget afhængige Sundhedstilstand hos Mandskabet vilde komme til at stille sig ligesaa gunstig, naar Øvelserne maatte blive afholdte i tyndt befolkede, lidet velstaaende Egne og jævnlige gjentagne, skal man af Mangel paa Erfaring lade staa hen, om end man ikke er uden Tvivl i saa Henseende. Det turde være muligt, at det i Længden vilde vise sig at være forbundet med endel Fordele at lade de større Efteraarsøvelser afholde som en Kombination af Veir- og Kantonnementsøvelser, saaledes at Øvelsernes første Del fandt Sted, medens Tropperne laa sammendragne i en Veir, og den sidste Del afholdtes som en fra denne udgaaende Kantonnementsøvelse.

Med Hensyn til den ønskede Sammenligning mellem Størrelsen af Erstatninger for Beskadigelse under de iaar afholdte Kantonnementsøvelser og under Veirøvelserne skal man oplyse, at Erstatning for Stabe paa Marker pp., herunder de derved foranledigede Administrationsudgifter, have udgjort i indeværende Aar 6,121 Kr. 11 Ø., et Beløb, der er betydeligt ringere, end hvad der er udredet under Veirøvelserne. Dette særdeles gunstige Resultat skyldes dels heldige Veirforhold dels den Beredvillighed, der har været tilstede hos de Stabelidte til at indgaa paa rimelige Tilbud eller til at give Afkald paa Erstatning. Udgiften ved Tilvejebringelsen af Sygetelte, Veie af Magasinlokaler m. m. har udgjort 5,735 Kr. 85 Ø. Den samlede Udgift paa Konto 1. o. 3. „Veie af Lokaler, Erstatninger m. v.“ vil, naar til de foranførte Beløb lægges Erstatningen vedrørende Leiren ved Hald og nogle enkelte mindre Erstatningsbeløb, kunne ventes for indeværende Finantsaar at vilde beløbe sig til mellem 19,000 Kr. og 20,000 Kr., men da et saadant Beløb mulig ikke vil vise sig tilstrækkeligt for næste Finantsaar, naar de samlede Øvelser skulde blive afholdte som Kantonnementsøvelser i Sylland, maa jeg anse det for rettest, at Kon-